

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від _____ 2025 р. № _____

Про реалізацію експериментального проекту з підготовки осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру

Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

1. Погодитися з пропозицією Міністерства освіти і науки стосовно реалізації експериментального проекту з підготовки осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру протягом двох років з дня набрання чинності цією постановою.

2. Затвердити Порядок реалізації експериментального проекту з підготовки осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру, що додається.

3. Міністерству освіти і науки не пізніше ніж через два місяці після завершення реалізації експериментального проекту подати Кабінетові Міністрів України:

звіт про результати реалізації експериментального проекту;

пропозиції щодо внесення у разі потреби за результатами реалізації експериментального проекту змін до законодавчих актів.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2025 р. № _____

ПОРЯДОК
реалізації експериментального проєкту з підготовки осіб, які здобувають
ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру

Загальні положення

1. Цей Порядок регулює питання проведення експериментального проєкту з підготовки осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

PhD-дослідницький проєкт (далі – PhD-проєкт) – науково-дослідний проєкт, який виконує здобувач ступеня доктора філософії під керівництвом наукового керівника з метою отримання оригінальних наукових результатів, що мають наукову новизну, фундаментальне та/або прикладне значення та становлять основу для підготовки й захисту дисертації;

здобувач ступеня вищої освіти доктора філософії в проєктній аспірантурі (далі – здобувач) – особа, яка професійно провадить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи і здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії у закладі вищої освіти/науковій установі (далі – заклад) шляхом виконання відповідної освітньої складової освітньо-наукової програми у цьому закладі та виконання наукової складової освітньо-наукової програми шляхом працевлаштування здобувача в межах PhD-проєкту, що забезпечує фінансування дослідження, заробітної плати, матеріалів та інших витрат, з подальшим публічним захистом дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді;

керівник PhD-дослідницького проєкту – науковий чи науково-педагогічний працівник закладу за основним місцем роботи, який має науковий ступінь, проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження і отримує наукові та/або науково-технічні (прикладні) результати, забезпечує методичний, та науковий супровід виконання PhD-проєкту та здійснює наукове керівництво здобувачем;

проєктна аспірантура – система організаційно-наукового забезпечення підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у закладі, у межах якої здобувач виконує власне дослідження та отримує фінансування (заробітну плату за посадовим окладом

молодшого наукового співробітника, витрати на матеріали, обладнання, відрядження тощо) за рахунок PhD-проєкту або його частини.

У тексті цього Порядку інші поняття вживаються у значенні, наведеному у Законах України «Про вищу освіту» і «Про наукову і науково-технічну діяльність».

3. Підготовка здобувача здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та цього Порядку, з урахуванням Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261.

Учасниками експериментального проєкту є заклади вищої освіти та наукові установи незалежно від сфери управління, які за результатами державної атестації віднесені до груп А та Б, здобувачі ступеня вищої освіти доктора філософії в проєктній аспірантурі, керівники PhD-проєктів.

4. Координатором реалізації експериментального проєкту є МОН. Участь в реалізації експериментального проєкту є добровільною.

5. Джерелами фінансування експериментального проєкту є кошти державного бюджету, а також у разі залучення кошти міжнародної технічної допомоги в рамках програм допомоги і грантів ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, інші джерела, не заборонені законодавством.

Вимоги до PhD-проєкту

6. Формування тематики досліджень здійснюється відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 року № 476, а також з врахуванням напрямів Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р.

7. Враховуючи першочергові та пріоритетні потреби забезпечення сталої обороноздатності України, при здійсненні відбору надається перевага PhD-проєктам, тематика яких відповідає тематичному напрямку наукових досліджень з галузі знань «Природничі науки, математика та статистика», яка є складовою STEM-напрямку.

8. Конкурс проводиться в Національній електронній науково-інформаційній системі з дотриманням принципів прозорості, об'єктивності та рівності (однаковості) умов з урахуванням таких критеріїв:

- тривалість виконання – до 48 місяців;
- вплив на обороноздатність України;
- наукове обґрунтування перспективності досліджень;
- очікувана наукова новизна результатів;
- очікувані практична значимість та/або суспільна корисність результатів розробки;
- наявність попереднього, зокрема спільного, доробку потенційних керівника PhD-проєкту та здобувача за тематикою досліджень;
- знаходження потенційного здобувача ступеня доктора філософії в Україні та переважне проведення дисертаційних досліджень на території України;
- перспективність подальшого використання, захисту інтелектуальних прав та потенційної комерціалізації результатів досліджень, їх вплив на обороноздатність та розвиток економіки України;
- перспективність подальшого використання, захисту інтелектуальних прав та потенційної комерціалізації результатів досліджень, їх вплив на обороноздатність та розвиток економіки України;
- пропрацьованість та цілісність індивідуального плану наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії;
- наявність сертифікату у потенційного здобувача ступеня доктора філософії відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з англійської мови (сертифікат тестів TOEFL, або International English Language Testing System);
- результативність участі потенційного здобувача ступеня доктора філософії у II турі Всеукраїнських студентських олімпіад.

9. До участі у Конкурсі не допускаються PhD-проєкти, у яких зазначений тип наукової роботи не відповідає його змісту та очікуваним результатам, мета та завдання PhD-проєкту мають суто методичну спрямованість, відсутній або необґрунтований розрахунок вартості дослідження.

10. Заявка, супровідні документи на отримання фінансування, звітна документація проєкту, зміст показників звітності по проєкту, а також експертні висновки не мають містити ознак порушень академічної доброчесності, визначених законодавством України та міжнародними рекомендаціями, а також внутрішніми нормативними документами закладу вищої освіти або наукової установи, яку представляють учасники.

Зокрема учасникам Конкурсу забороняється:

- фабрикація чи фальсифікація даних;
- запозичення матеріалів з чужих робіт без відповідного посилання;
- самоплагіат (без належного посилання на попередні роботи автора/авторів);

подання чужих результатів під виглядом власних.

11. У зазначеному у абзаці першому пункту 10 цього Порядку переліку аплікаційних, звітних та/або експертних документів застосовування систем штучного інтелекту (далі – ШІ) як генератора контенту є порушенням академічної доброчесності, окрім випадків, якщо завдання проєкту передбачають такий вид застосовування ШІ.

У разі застосовування ШІ (окрім випадків генерації контенту) як допоміжного інструменту, документи мають містити інформацію про мету застосовування ШІ, інструмент ШІ та дослівний запит (промпт), які дозволять однозначно встановити відсутність порушень академічної доброчесності під час застосовування ШІ.

12. Учасникам Конкурсу, авторським колективам (керівнику та здобувачу) та експертам забороняється будь-яке використання (застосовування) недоброчесних («хижацьких») практик у власній дослідницькій та/або публікаційній діяльності, а також співпраця з «фабриками наукових публікацій» (паперовими фабриками).

13. До складу виконавців не можуть бути включені особи, участь яких становить загрозу національній безпеці держави, у тому числі у зв'язку з науковим або іншим співробітництвом з країною-агресором, зокрема тим, що припинене відповідно до вимог Закону України «Про санкції».

14. У разі виявлення підтвердженого порушення вказаних у пунктах 11-13 цього Порядку, конкурсна заявка буде відхилена, а учасник може бути позбавлений права участі в Конкурсі (тимчасово або постійно).

15. Керівниками PhD-проєктів можуть бути вчені, які працюють у закладах за основним місцем роботи та які за останні 12 місяців до дати оголошення Конкурсу щонайменше 6 місяців знаходились і працювали на території України.

У матеріалах, які подаються на Конкурс, у разі потреби подається інформація про другого наукового керівника (консультанта), зокрема представника іноземного закладу вищої освіти..

16. Керівник PhD-проєкту та здобувач ступеня доктора філософії можуть бути учасниками тільки одного PhD-проєкту.

Порядок організації і проведення Конкурсу

17. Організатором Конкурсу є МОН. Рішення про проведення Конкурсу затверджується наказом МОН, в якому, зокрема, визначаються вимоги до організації та проведення Конкурсу.

18. Термін оголошення конкурсу МОН – щороку не пізніше 1 березня.

19. Керівник PhD-проєкту, який готує проєкт на Конкурс, залучає до складу потенційного здобувача ступеня доктора філософії, який відповідає вимогам, визначеними пунктом 20 цього Порядку.

20. Потенційний здобувач ступеня доктора філософії, який претендує на підготовку в проєктній аспірантурі, повинен відповідати наступним вимогам:

мати диплом магістра або спеціаліста;

знаходитися в Україні з подальшим переважним проведенням дисертаційних досліджень на території України;

продемонструвати здатність до науково-дослідної діяльності, підтверджену попередніми публікаціями, участю у конференціях, конкурсах наукових робіт, виконанні наукових проєктів, грантів тощо;

спільно з керівником підготувати дослідницький проєкт за темою PhD-проєкту.

Якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства.

21. Порядок організації і проведення Конкурсу забезпечується з використанням процедури, визначеної Положенням про проведення конкурсних відборів проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок та оцінювання результатів їх виконання, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 30 червня 2025 року № 947, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 липня 2025 року за № 1131/44537.

Результати конкурсного відбору проходять додатковий розгляд Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, та за його результатами подаються на затвердження МОН.

22. На підставі розгляду МОН видає наказ, яким затверджується перелік PhD-проєктів, рекомендованих до фінансування за результатами Конкурсу, а також оприлюднюються оцінки інших PhD-проєктів, які не отримали фінансування.

Фінансування PhD-проєктів досліджень, що за результатами Конкурсу, рекомендовані до фінансування, розпочинається з дати, визначеної відповідним наказом про фінансування.

Організація виконання освітньо-наукової програми

23. Після оприлюднення наказу, вказаного у пункті 16 цього Порядку особа подає до закладу заяву про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії в проєктній аспірантурі.

24. Особи, які зараховані в проєктну аспірантуру, здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії у цьому закладі за процедурою, визначеною для осіб, які здобувають ступінь доктора філософії поза аспірантурою. Підготовка таких осіб здійснюється за кошти відповідного закладу, за рахунок відповідного PhD-проєкту і триває чотири роки.

25. Після зарахування закладом особи на підготовку в проєктній аспірантурі відповідним наказом керівника цього закладу призначається науковий керівник, який є керівником PhD-проєкту. Рішенням вченої ради здобувачу може бути призначено другого наукового керівника (консультанта), зокрема представника іноземного закладу вищої освіти.

Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

При зарахуванні в проєктну аспірантуру здобувач ступеня доктора філософії набуває всіх прав аспіранта денної форми здобуття освіти, передбачених законодавством.

26. Здобуття ступеня доктора філософії в проєктній аспірантурі передбачає підготовку на робочому місці в рамках PhD-проєкту для набуття певної кваліфікації згідно з навчальним планом обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої складової освітньо-наукової програми на основі договору. Підготовка на робочому місці в рамках PhD-проєкту передбачає виконання обов'язків відповідно до трудового договору.

27. Здобуття вищої освіти в проєктній аспірантурі здійснюється на підставі договору між закладом та керівником PhD-проєкту та здобувачем вищої освіти доктора філософії, який є відповідальним виконавцем PhD-проєкту, що передбачає:

- порядок працевлаштування здобувача вищої освіти та оплати його праці в рамках PhD-проєкту;

- обсяг та очікувані результати підготовки здобувача вищої освіти на робочому місці в рамках PhD-проєкту;

- зобов'язання закладу та роботодавця в частині виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи на робочому місці в рамках PhD-проєкту;

- порядок оцінювання результатів підготовки, здобутих на робочому місці в рамках PhD-проєкту та атестації у разовій спеціалізованій вченій раді.

28. Для визначення граничного розміру посадового окладу здобувача, умови оплати праці яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», застосовується додатковий коефіцієнт підвищення посадового окладу молодшого наукового співробітника який дорівнює 3.

29. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в проєктній аспірантурі передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми зазначеного закладу згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Індивідуальний навчальний план повинен бути спрямований на здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем в проєктному менеджменті, фінансовій грамотності, механізмах комерціалізації науково-дослідних робіт, захисті інтелектуальної власності, презентації отриманих результатів та містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків кількості кредитів освітньої компоненти ЄКТС. Здобувач може змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою закладу рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії з проєктної аспірантури із відповідного закладу.

30. У разі припинення керівником PhD-проєкту трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах, неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті, прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів, притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства, в інших випадках, передбачених законодавством, заклад вживає заходів щодо призначення нового керівника на PhD-проєкт, який є фахівцем з відповідної наукової спеціальності та тематики.

У разі відрахування здобувача ступеня доктора філософії з проєктної аспірантури заклад вживає всіх необхідних заходів щодо припинення виконання PhD-проєкту.

31. Здобувач ступеня доктора філософії виконує індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітується про хід його виконання на засіданні кафедри, відділу, лабораторії чи іншого визначеного підрозділу закладу. Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії в проєктній аспірантурі до захисту визначається науковим керівником. Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пунктів 26-27 Порядку підготовки.

32. Підготовка здобувача ступеня доктора в проєктній аспірантурі завершується видачею диплома доктора філософії після публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

33. Контроль за результатами виконання PhD-проєкту МОН реалізує через щорічні звіти за формами, затвердженими відповідним наказом МОН, чинним на час подання звіту.

Звітність здійснюється в електронному вигляді з використанням відповідних модулів Системи. Експертиза звітної документації за проєктами проводиться щонайменше двома експертами.

Контроль виконання PhD-проєкту здійснюється з урахуванням очікуваних результатів, запланованих у проєкті.
